

THE PRELIMINARY RESULTS OF 2021 AND 2023 EGYPTIAN VULTURE BREEDING MONITORING IN ARMENIA

Aghajanyan L.H., Harutyunyan L.A. (The Branch of the German Nature Protection Union (NABU) in the Republic of Armenia, Yerevan, Armenia)

Contact:

Lusine Aghadjanyan
lusine.aghajanyan@
nabu.am

Levon Harutyunyan
levon.harutyunyan@
nabu.am

Recommended citation: Aghajanyan L.H., Harutyunyan L.A. The Preliminary Results of 2021 and 2023 Egyptian Vulture Breeding Monitoring in Armenia. – Raptors Conservation. 2023. S2: 104–107. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-104-107 URL: <http://rrrcn.ru/en/archives/34907>

The Egyptian Vulture (*Neophron percnopterus*) is one of the four breeding vulture species in Armenia. The most recent information on the status of the Egyptian Vulture population in Armenia can be found in the latest edition of the Red Data Book of the Republic of Armenia (2010), which reports the presence of 40–60 breeding pairs, including 10 in protected areas of Armenia. Previously published studies conducted from 1973 to 1994 (particularly in 1975–1977 and 1981–1989) confirmed the presence of only 3 breeding pairs, but it was assumed that there should be 40–50 breeding pairs, mainly in the Bazum, Pambak, Areguni, Geghama, Vardenis and Zangezur mountain ranges. Additionally, 7 active nests were reported during the 1960–1995 field observations at Kapan, Byurakan, Garni, Noratoos, Vedi, Shamoot and near Yerevan. Although the reproductive success of the reported 40–60 breeding pairs has never been verified, this number of pairs was assumed to be accurate based on vulture abundance counts. The lack of up-to-date data, as well as frequent sightings of abandoned nests during our sporadic observations in previous years, highlighted the need to assess the current population status of the Egyptian Vulture in Armenia in order to estimate the breeding success and population dynamics of the species, identify the main threats to the species, and develop appropriate conservation measures. Our research was conducted in 2021 and 2023 and aimed to estimate the current population status of the Egyptian Vulture in Armenia. The fieldwork was based on available data on breeding territories and maps of suitable nesting habitats produced using predictive modelling. Field studies were conducted from March to July 2021 and 2023

in Ararat (2021, 2023), Armavir (2021), Aragatsotn (2023), Kotayk (2021, 2023), Vayots Dzor (2023), Lori (2021, 2023), Shirak (2021), Gegharkunik (2023), Tavush (2021), and Syunik (2021) regions using a spotting scope, binoculars, and a drone. Preliminary results showed 6 active nests with 3 fledglings in the breeding territories checked in 2021 (1 nestling per nest in Lori, Tavush, and Vayots Dzor regions), and 3 active nests in the breeding territories checked in 2023, with 1 unsuccessful breeding in Vayots Dzor and 2 successful breedings in Vayots Dzor and Kotayk regions. A total of 12 abandoned nests were found, 5 in Tavush, Syunik, Lori, Ararat, and Vayots Dzor regions in 2021 and 7 in Lori, Vayots Dzor, Aragatsotn, Ararat, Kotayk, and Gegharkunik regions in 2023. In most of the cases, no adults were observed flying at the breeding territories with abandoned nests. Only in Vayots Dzor, Lori, and Aragatsotn regions, 3 sightings of adults flying near abandoned nests were recorded. One of these nests was later confirmed to have had an unsuccessful breeding attempt.

In addition, to study local and migratory movements, natal philopatry, and to identify the main threats to the species along its flyways, particularly in Armenia, we have started tagging Egyptian Vultures with Aquila satellite GPS/GSM transmitters in 2021. Until now we have successfully tagged 5 fledglings in Lori, Kotayk, and Vayots Dzor regions. In 2021, 1 individual was tagged in Lori region and migrated to Ethiopia (unfortunately, the connection with it was lost due to roaming termination in Ethiopia). In 2022, 2 siblings were tagged in Kotayk region. One of them crossed the Red Sea to Ethiopia (the connection with it was lost), and

the other stayed in Yemen and is still being tracked. In 2023, 2 fledglings were tagged in Kotayk and Vayots Dzor regions. 1 case of fratricide was recorded in the nest in Lori region.

We plan to monitor Egyptian Vulture nests regularly over the coming years to estimate population dynamics, breeding success, and to identify

the main threats to the species so that specific conservation measures can be taken.

The study was conducted as part of the “Birds of Prey Research and Conservation in Armenia” project, implemented by the Branch of the German Nature Protection Union (NABU) in the Republic of Armenia (NABU).

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ МОНИТОРИНГА ГНЕЗДОВЫХ УЧАСТКОВ СТЕРВЯТНИКА В АРМЕНИИ В 2021 И 2023 ГОДАХ

Агаджанян Л.А., Арутюнян Л.А. (Филиал Союза охраны природы Германии (NABU) в Республике Армения, Ереван, Армения)

Контакт:

Люсине Агаджанян
lusine.aghajanyan@nabu.am

Левон Арутюнян
levon.harityunyan@nabu.am

Egyptian Vulture
(*Neophron percnopterus*).
Photo by L. Aghajanyan.

Стервятник
(*Neophron percnopterus*).
Фото Л. Агаджанян.

Журтшы
(*Neophron percnopterus*).
Л. Агаджанянын
фотосы.

Рекомендуемая цитата: Агаджанян Л.А., Арутюнян Л.А. Предварительные результаты мониторинга гнездовых участков стервятника в Армении в 2021 и 2023 годах. – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 86–89. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-104-107 URL: <http://trrcn.ru/ru/archives/34907>

Стервятник (*Neophron percnopterus*) является одним из четырёх гнездящихся в Армении видов падальщиков. Наиболее актуальные сведения о состоянии популяции стервятника в Армении содержатся в последнем издании Красной книги Республики Армения (2010), где говорится о наличии 40–60 гнездящихся пар, 10 из которых обитают на охраняемых территориях Армении. Ранее опубликованные исследования, проведённые с 1973 по 1994 г. (в особенности иссле-

дования 1975–1977 и 1981–1989 гг.), подтвердили наличие всего 3-х гнездящихся пар, однако предполагалось, что их должно быть около 40–50, в основном в горных массивах Базум, Памбак, Арегуни, Гегама, Варденис и Зангезур. Кроме того, в ходе полевых наблюдений 1960–1995 гг. было описано 7 жилых гнёзд, расположенных в окрестностях Капана, Бюракана, Гарни, Норатуса, Веди, Шамута и Еревана. Хотя успешность гнездования заявленных 40–60 гнездящихся пар никогда не проверялась, это количество пар считалось достоверным исходя из данных учёта численности стервятников. Отсутствие актуальных данных, а также частые случаи обнаружения заброшенных гнёзд во время наших эпизодических наблюдений в предыдущие годы показали необходимость изучения современного состояния популяции стервятника в Армении для оценки успешности гнездования и динамики популяции вида, определения основных угроз и разработки мер по его сохранению. Наше исследование проводилось в 2021 и 2023 гг. и ставило целью оценить актуальное состояние популяции стервятника в Армении. При проведении полевых исследований были использованы имеющиеся данные о местах гнездования и карты пригодных для гнездования местооби-

таний, созданные с помощью прогнозного моделирования. Полевые исследования проводились с марта по июль 2021 и 2023 гг. в Араратской (2021, 2023 гг.), Армавирской (2021), Арагацотнской (2023), Котайкской (2021, 2023), Вайоцзорской (2023), Лорийской (2021, 2023), Ширакской (2021), Гегаркуникской (2023), Тавушской (2021) и Сюникской (2021) областях с использованием подзорной трубы, биноклей и дрона. Согласно предварительным результатам, на обследованных в 2021 г. гнездовых участках было 6 жилых гнезд и 3 слётка (по 1-му с каждого гнезда в Лорийской, Тавушской и Вайоцзорской областях). На обследованных в 2023 г. гнездовых участках было 3 жилых гнезда, с 1-м неудачным гнездованием в Вайоцзорской области и 2-мя успешными в Вайоцзорской и Котайкской областях. Всего было обнаружено 12 пустующих гнёзд, из них 5 в Тавушской, Сюникской, Лорийской, Араратской и Вайоцзорской областях в 2021 г., и 7 – в Лорийской, Вайоцзорской, Арагацотнской, Араратской, Котайкской и Гегаркуникской областях в 2023 г. Вблизи пустовавших гнёзд взрослые особи в основном не наблюдались. В Вайоцзорской, Лорийской и Арагацотнской областях было сделано 3 наблюдения взрослых птиц вблизи пустующих гнёзд. В одном из таких гнёзд, как выяснилось

позже, всё же была неуспешная попытка гнездования.

Кроме того, для изучения локальных перемещений и маршрутов миграции, нательной филопатрии и выявления основных угроз виду на его пролётных путях, особенно в Армении, с 2021 года мы начали отслеживать стервятников с помощью спутниковых GPS/GSM-трекеров компании Aquila. На данный момент мы успешно поместили 5 слётков в Лорийской, Котайкской и Вайоцзорской областях. В 2021 г. 1 особь была помечена в Лорийской области и мигрировала в Эфиопию (к сожалению, связь с ней потеряна из-за прекращения роуминга в Эфиопии). В 2022 г. 2 особи из одного гнезда были помечены в Котайкской области; одна из них пересекла Красное море и достигла Эфиопии (связь с ней также была потеряна), а другая осталась в Йемене, и наблюдения за ней продолжаются. В 2023 г. в Котайкской и Вайоцзорской областях помечено 2 слётка. В гнезде в Лорийской области выявлен один случай канинизма.

В ближайшие годы мы планируем проводить регулярный мониторинг гнёзд стервятников, чтобы оценить популяционную динамику и успешность гнездования, выявить основные угрозы этому виду и предложить конкретные меры по его сохранению.

2021 ЖӘНЕ 2023 ЖЫЛДАРДА АРМЕНИЯДА ЖҰРТШЫ ҰЯ САЛАТЫН ЖЕРЛЕРДІ БАҚЫЛАУДЫҢ БАСТАПҚЫ НӘТИЖЕЛЕРІ

Агаджанян Л.А., Арутюнян Л.А. (Германия елінің табиғатты қорғау одағы (NABU) Армения Республикасындағы филиалы, Ереван, Армения)

Контакт:

Люсине Агаджанян
lusine.aghajanyan@
nabu.am

Левон Арутюнян
levon.harutyunyan@
nabu.am

Ұсынылатын дәйексөз: Агаджанян Л.А., Арутюнян Л.А. 2021 және 2023 жылдарда арменияда жұртшы ұя салатын жерлерді бақылаудың бастапқы нәтижелері. – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 104–107. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-104-107 URL: <http://rrcn.ru/ru/archives/34907>

Жұртшы (*Neophron percnopterus*) Армениядағы ұя салушы, өлексмен қоректенетін төрт құс түрінің қатарында. Армения еліндегі жұртшы популяциясының күйі жайлы ең өзекті ақпаратты Армения Республикасы Қызыл кітабынан (2010) қарауға болады, онда 40–60 ұя салушы жұптың анығы, оның 10-ы

Армения елінің қорғалатын аумақтарында мекендейтіні жайлы мәлімденген. Бұрын 1973–1994 жылдарда өткен (әсіресе 1975–1977 және 1981–1989 жылдар аралығындағы) зерттеулер небары 3 ұя салушы жұптың барын растады, алайда, олардың саны шамамен 40–50, негізінен Базум, Памбак, Арегуни, Ге-

Juvenile Egyptian Vulture (Neophron percnopterus). Photo by L. Aghajanyan.

Молодой стервятник (Neophron percnopterus). Фото Л. Агаджанян.

Жасан жұртшы (Neophron percnopterus). Л. Агаджанянның фотосы.

гам, Варденис және Зангезур тау жоталарында болуы керек еді. Сонымен қатар, 1960–1995 жылдар аралығындағы далалық бақылауларда Капан, Бюракан, Гарни, Норатус, Веди, Шамут және Ереван ауылды-қалалық өңірлерде орналасқан 7 эрекетті вя байқалды. Аталмыш 40–60 вя салушы жвптын сәтті вялауы еш тексерілмегенмен, жвп санының анығы жұртшы санын есепке алғандағы деректерге сәйкес расталды. Жана деректердің жоқтығы, сондай-ақ өткен жылдардағы мезгіл-мезгіл бақылаулар барысында тастанды вялардың жиі кезігуі Армениядағы жұртшы популяциясының қазіргі жағдайын зерттеу қажеттілігін туғызды. Ол түр популяциясының сәтті вя салуын және серпінін бағалау, басты қауіпті анықтау және түрді сақтау шараларын эзірлеуге бағытталады. Осы мақсатпен біз зерттеуді 2021 және 2023 жылдары жүргіздік. Далалық зерттеулер кезінде вя салатын жерлер жайлы колда бар деректер және болжамды модельдеумен құрылған вя салуға жарамды мекен орындары карталары пайдаланылды. Далалық зерттеулер 2021 және 2023 жылдың наурыз-шілде айлары аралығында өтті: Арарат облысында (2021, 2023), Армавир (2021), Арагацотн (2023), Қотай (2021, 2023), Вайоцдзор (2023), Лори (2021, 2023), Шырақ (2021), Гегаркуник (2023), Тавуш (2021) және Сюник (2021) облыстары қамтылды. Жұмыста көру дүрбісі, кәдімгі дүрбі және дрон колда-

нылды. Бастапқы нәтижелерге сәйкес, 2021 жылы қаралған вялау орындарында 6 эрекетті вя, 3 жана қанаттанған қвс (эр вядан біреуден Лори, Тавуш және Вайоцдзор облыстарынан) байқалды. Ал 2023 жылы қаралған вялау орындарында 3 эрекетті вя – 1-і Вайоцдзор облысында сәтсіз вяланса, 2-і Вайоцдзор және Қотай облыстарында сәтімен салынды. Тастанды вялар саны – 12, оның 5-і 2021 жылы Тавуш, Сюник, Лори, Арарат және Вайоцдзор облыстарында, ал 7-і 2023 жылы Лори, Вайоцдзор, Арагацотн, Арарат, Қотай и Гегаркуник облыстарында байқалды. Бул вялар айналасында ересектерінің көрінгені біршама. Вайоцдзор, Лори және Арагацотн облыстарында тастанды вя манайында ересек қвстарды 3 рет байқау тіркелді. Оның біреуінде вя салудың сәтсіз аяқталғаны кейіннен анықталды.

Сонымен қатар, жергілікті орын ауыстыруы мен көшіп-қону бағыттарын, натальды филопатрия (өзі вшқан вясына сүйіспеншілік, оған қайта оралу) қвбылысын зерттеу және вшу жолында түрге тиер негізгі қауіпті анықтау мақсатымен, 2021 жылдан бері эсіресе Армения елінде жұртшының ізін Aquila компаниясының GPS/GSM құрылғылары арқылы бақылап келеміз. Қазіргі уақытта біз Лори, Вайоцдзор, Қотай облыстарында 5 жана қанаттанған қвсты сәтімен белгіледік. 2021 жылы Лори облысында 1 қвсты танбалап едік, ол Эфиопияға вшып кетті (өкініштісі, онда роуминг желісі тоқтап, ол қвспен байланыс үзілді). 2022 жылы Қотай облысында бір вядан 2 қвсты белгіледік; біреуі Қызыл тенізді вшып өтіп, Эфиопияға беттеді (онымен де байланыс үзілді), ал екіншісі Йеменде қалды, оны бақылау элі де жалғасуда. 2023 жылы Вайоцдзор және Қотай облыстарында 2 жана қанаттанған қвсты белгіледік. Лори облысындағы вяда каинизм (өз вяласын өлтіру) жағдайы анықталды.

Алдағы жылдары жұртшының вяларына түрақты мониторинг жүргізуді жоспарлап отырмыз. Мақсатымыз – оның популяция серпіні мен вялау сәттілігін бағалау, осы түрге тиер басты қауіпті анықтау және түрді сақтаудың нақты шараларын ұсыну.

Зерттеу Армения Республикасындағы Германия елі табиғатты қорғау одағының (NABU) «Армениядағы жыртқыш қвстарды зерттеу және қорғау» жобасы аясында жүргізілді.